

ДЕЯКІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ОБ'ЄКТИВНОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Сучасна вища освіта має забезпечити формування особистості молодій людині як майбутнього професіонала, здатного успішно виконувати виробничі завдання, працювати в сучасних умовах за фахом, навчити жити у соціумі [1, с. 152]. Базуючись на засадах розвитку і саморозвитку особистості, студентоцентризм в навчальному процесі є необхідною умовою для осмисленого сприйняття і засвоєння студентами навчальної інформації, формування у них здатності самостійно і творчо застосовувати її при вирішенні прикладних практичних завдань, потребує системності у прийнятті ефективних управлінських рішень [2, с. 124].

Саме студентоцентризований підхід (student-centered approach) розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Протилежністю цього підходу є парадигма студента як об'єкта навчання, не спроможного на повноцінну агентність, а відтак такого, що потребує виховання і догляду. У цій парадигмі заклад вищої освіти (ЗВО) патерналістично вирішує, що і як мають вчити студенти.

Студентоцентризований підхід передбачає взаємоповагу між студентом і викладачем, реальну вибірковість дисциплін, участь студентів у системі внутрішнього забезпечення якості ЗВО та процесак акредитації освітніх програм, наявність процедур реагування на студентські скарги та ін. Посилюється роль викладача як фасилітатора. Він не лише читає лекції, а й організовує інтерактивне спілкування, сприяє особистісному розвитку студентів, формує атмосферу взаєморозуміння і довіри [3].

Можна погодитись з думкою, що студентоцентризм у практичній площині – це, перш за все, новий рівень індивідуалізації – наявність індивідуальних навчальних планів; наявність вагової варіативної складової навчального плану; наявність можливості обрати та опанувати кілька сертифікаційних програм; індивідуалізація в організації самостійної роботи

студента; індивідуалізація в процесі проведення індивідуально-консультативних занять; індивідуальна підготовка студентів за навчальними планами із поглибленою науковою і освітньою складовою [4, с. 25].

Вивчення економічного аналізу пов'язане з оволодінням процедурами узагальнень, виявленням прихованих протиріч і креативним пошуком нових методів розв'язання теоретичних і прикладних задач. До того ж прийоми аналізу знань мають універсальний характер, а тому сфера їх використання є значно ширшою, ніж професійна діяльність економіста чи навіть безпосередньо аналітика [5, с. 182-183].

Тому важливо роз'яснювати студентам можливості економічного аналізу в вивченні інших економічних дисциплін, у посиленні інформаційної аргументації власних висновків при виконанні рефератів, курсових робіт, кваліфікаційних робіт бакалаврів та магістрів, у науковій роботі студентів, у використанні одержаних теоретичних знань та практичних навичок у роботі за фахом.

В умовах військового стану в ОНЕУ, як і в багатьох інших ЗВО, відбулась радикальна цифрова трансформація навчального процесу, його учасники перешли на змішане навчання (blended learning) – форму навчання, яка сполучає як аудиторну підготовку студентів (лекції, семінари, консультації, інші види занять в навчальних корпусах), так і дистанційне навчання студентів, що здійснюється за допомогою Інтернет-конференцій (лекції, семінари, консультації на платформі Zoom) та шляхом самостійної роботи.

Особливість економічного аналізу господарської діяльності полягає також в тому, що він вивчає економічні процеси не взагалі, а на кожному підприємстві в специфічних умовах його діяльності [6, с. 166]. Таким чином, студенти, одержуючи завдання проаналізувати

інформацію конкретних підприємств, змушені самостійно здійснювати необхідні розрахунки, формулювати висновки щодо одержаних результатів і обґрунтовувати їх. Це стимулює мотивацію та пізнавальну активність студентів, сприяє розвитку вмінь аналізувати конкретні ситуації, формує навички вирішення аналітичних завдань в практичній діяльності. Тобто, вивчення економічного аналізу значною мірою сприяє розвитку особистості студента, зростанню його теоретичної та практичної професійної підготовки.

Важливо і при аудиторній, і при дистанційній формах навчання посилювати варіативність завдань, щоб студенти мали вибір накопичувати рейтингові бали різними шляхами: виконанням окремих варіантів індивідуальних практичних завдань, написанням рефератів, есе, аналітичних оглядів літературних джерел за обраною тематикою, підготовкою наукових статей тощо.

І в аудиторній, і в дистанційній формах навчання треба досягати максимальної візуалізації одержаної студентами інформації за допомогою аналітичних таблиць, графіків, схем для формування навичок презентування результатів досліджень в освітній та професійній діяльності.

Але при оцінюванні поточної роботи студентів з вивчення економічного аналізу слід враховувати, що воно не повинно радикально впливати на підсумкову оцінку.

Існує велика імовірність необ'єктивності. Буває, що студент може показати високі знання на іспиті, але не може отримати високої оцінки з предмету, яка відповідає фактично досягнутому рівню знань. Контроль якості результатів навчання – один з важливих чинників процесу пізнання. До основних методів контролю знань можна віднести письмову, усну, практичну та тестову перевірку. Письмова перевірка найбільш ефективна, вона сприяє самостійній роботі та ефективнішому використанню навчального часу. Усна перевірка вимагає від викладача грамотно формулювати запитання, враховувати індивідуальні особливості студентів. Тестові перевірки використовуємо досить часто, майже після кожної вивченої теми. Завершальною стадією є проведення поточного контролю, що являється інструментом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Бондар М.І. Сучасні вимоги до підготовки фахівців з обліку та оподаткування. Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2-3 берез. 2016 р.). Київ. : КНЕУ, 2016. С. 152-153.

2. Сіренко К.В. Міждисциплінарне навчання як засіб реалізації принципів студентоцентризму. Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2-3 берез. 2016 р.). Київ. : КНЕУ, 2016. С. 124.

3. Глосарій: затверджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти протокол від 29.08.2019 р. № 9. URL : <https://dnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/glosarij.pdf>. (дата звернення 14.01.2022).

4. Колот А.М. Студентоцентризм як вектор розвитку економічної освіти та підвищення якості освітніх послуг. Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2-3 берез. 2016 р.). Київ. : КНЕУ, 2016. С. 24-29.

5. Євдокимова Н.М. Модернізація змісту навчання через формування аналітичних і дослідницьких компетентностей сучасного фахівця. Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2-3 берез. 2016 р.). Київ. : КНЕУ, 2016. С. 182-183.

6. Ізмайлов Я.О. Розвиток методології економічного аналізу господарської діяльності підприємств у постіндустріальній економіці. Проблеми економіки. 2016. № 3, С. 165-174.